

پیوسته

شماره: ۵۵۷/۷۷۰۸۷

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۲/۲۳

پیوست:

دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۹۱، ۱۱، ۴۶۲۰۱
تاریخ ثبت: ۱۳۹۱/۱۱/۱۴
کد پرونده:
ساعت ورود:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
لایحه موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور کیفری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
دولت جمهوری عراق که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی
روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ مجلس عیناً به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال
می گردد.

علی لاریجانی

لایحه موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور کیفری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

ماده واحده- موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور کیفری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور کیفری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند، نظر به علاقه متقابلی که به تحکیم همکاری مؤثر در زمینه معاضدت حقوقی و قضائی در امور کیفری بر پایه اصول حاکمیت ملی و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر دارند، به شرح زیر توافق نمودند:

ماده ۱- دامنه شمول

۱- طرفهای متعاقد متعهد می‌شوند که مطابق این موافقتنامه در زمینه امور مربوط به مبارزه با جرماتی که در صلاحیت مراجع قضائی طرف متعاقد درخواست‌کننده است، در عالیترین سطح با یکدیگر همکاری نمایند.

۲- همکاری قضائی در امور کیفری شامل موارد زیر است:

الف- اجرای تحقیقات مقدماتی و استماع اظهارات متهم، شهود، کارشناس و معاینه و توقیف اموال و تحویل دادن مستندات

ب- ابلاغ تصمیمات و اوراق و مدارک قضائی و ارائه اطلاعات در زمینه سوابق کیفری متهمین

پ- اجرای تصمیمات قضائی صادره در موضوعات مربوط به جبران خسارات ناشی از جرم

ت- جمع آوری و حفظ و ارائه آلات جرم و ادله دیگر

ث- انتقال موقت اشخاص بازداشت شده و زندانی

ج- توقیف و مصادره اموال و منافع ناشی از اقدامات مجرمانه

۳- لازم است مدارک و اوراق قضائی که ابلاغ آنها مورد درخواست است، متضمن موارد زیر باشند:

الف- نام کامل و تابعیت و نشانی درخواست کننده ابلاغ

ب- نام کامل، شغل، مشخصات، نشانی، تابعیت و محل اقامت هر فردی که ابلاغ به وی مورد درخواست است و در صورت اقتضاء نام و نام خانوادگی و نشانی نماینده وی

پ- نام مرجعی که سند یا اوراق قضائی را صادر کرده است با امضاء و مهر آن مرجع

ت- نوع سند یا اوراق قضائی

ث- موضوع درخواست و علت آن و شرح هر گونه توضیح در این زمینه از قبیل توصیف قانونی جرم ارتكابی

ماده ۲- امتناع از همکاری

همکاری قضائی می تواند در موارد زیر رد شود:

۱- چنانچه درخواست به جرمهایی مربوط باشد که طرف متعاقد درخواست شونده آن را جرم سیاسی یا جرم نظامی محسوب نماید.

۲- چنانچه طرف متعاقد درخواست شونده اجرای درخواست را متعارض با حاکمیت یا امنیت یا نظم عمومی یا قانون اساسی خود بداند.

ماده ۳- نیابت قضائی

۱- طرف متعاقد درخواست‌شونده مطابق قوانین خود، نیابتهای قضائی مربوط به امور کیفری را که موضوع آنها انجام تحقیقات مذکور در بند (۲) ماده (۱) این موافقتنامه است، اجراء می‌نماید.

۲- اگر طرف متعاقد درخواست‌کننده تمایل داشته باشد که شهود و کارشناسان قبل از بیان اظهارات خود، سوگند یاد کنند، لازم است که مراتب را صراحتاً در درخواست ذکر کند و طرف متعاقد درخواست‌شونده در صورت عدم تعارض با قوانین داخلی خود، این درخواست را اجراء خواهد نمود.

۳- طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند رونوشت یا تصویری از اوراق پرونده یا مستندات مورد درخواست را ارسال نماید، با این حال چنانچه طرف متعاقد درخواست‌کننده صراحتاً اصل اسناد را درخواست کند، طرف متعاقد درخواست‌شونده تا حد امکان این درخواست را انجام خواهد داد.

۴- مراجع قضائی، اسناد ارسال شده برای طرف متعاقد درخواست‌کننده را جز به منظوری که در درخواست ذکر شده است، مورد استفاده قرار نخواهند داد.

ماده ۴- حضور افراد

طرف متعاقد درخواست‌شونده، بنا به درخواست، طرف متعاقد درخواست‌کننده را از زمان و مکان اجرای نیابتهای قضائی آگاه می‌نماید و در صورت موافقت طرف متعاقد درخواست‌شونده، حضور نهادها یا اشخاص ذی‌نفع امکانپذیر است.

ماده ۵- ابلاغ اسناد و اشیاء

۱- در صورتی که اموال و پرونده‌ها و مستندات درخواستی برای رسیدگیهای جزائی مطروحه نزد طرف متعاقد درخواست‌شونده لازم باشد، طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند ارسال آنها را به تعویق بیاندازد.

۲- لازم است طرف متعاقد درخواست‌کننده در اسرع وقت ممکن، اموال و اصل پرونده‌ها و مستندات را که برای اجرای نیابت قضائی دریافت داشته است، مسترد نماید مگر در صورتی که طرف متعاقد درخواست‌شونده صراحتاً از این امر اعراض کرده باشد.

ماده ۶- ابلاغ اوراق و احکام قضائی

- ۱- طرف متعاقد درخواست‌شونده اوراق دعوی و احکام قضائی که طرف متعاقد درخواست‌کننده به منظور ابلاغ به شخص گیرنده ارسال نموده است ابلاغ خواهد نمود. ابلاغ می‌تواند صرفاً به صورت ارسال اوراق یا احکام قضائی برای گیرنده انجام شود. ابلاغ مطابق قوانین طرف متعاقد درخواست‌شونده انجام خواهد شد.
- ۲- ابلاغ به وسیله رسید تاریخ دار و امضاء شده توسط گیرنده یا تصریح طرف متعاقد درخواست‌شونده به اجرای اقدامات مربوط به ابلاغ با ذکر تاریخ تحویل به اثبات خواهد رسید. در صورت عدم ابلاغ، طرف متعاقد درخواست‌شونده فوراً طرف متعاقد درخواست‌کننده را از علل عدم ابلاغ، آگاه خواهد نمود.
- ۳- لازم است اوراق مربوط به احضار اشخاص حداقل دو ماه قبل از موعد حضور آنها برای طرف متعاقد درخواست‌شونده ارسال شود.
- ۴- طرفهای متعاقد حق دارند اوراق را به وسیله نمایندگان سیاسی یا کنسولی خود به اتباع خود بدون اجبار ابلاغ نمایند.

ماده ۷- دعوت از شهود و کارشناسان

- ۱- در صورتی که طرف متعاقد درخواست‌کننده حضور شاهد یا کارشناس را نزد مراجع قضائی خود ضروری بداند لازم است در درخواست ابلاغ اوراق، ضرورت حضور آنها را تصریح نماید. در این صورت طرف متعاقد درخواست‌شونده شاهد یا کارشناس را دعوت به حضور می‌نماید.
- ۲- طرف متعاقد درخواست‌شونده، طرف متعاقد درخواست‌کننده را از پاسخ شاهد یا کارشناس در موارد ذکر شده در بند (۱) این ماده آگاه خواهد نمود.

- ۳- لازم است درخواست یا احضاریه مربوط به حضور شاهد یا کارشناس متضمن ذکر مبلغ تقریبی دستمزد و هزینه سفر و اقامت باشد.
- ۴- هیچ‌گونه مجازات یا اقدام منجر به اجبار علیه شاهد یا کارشناسی که حضور نیافته است اعمال نخواهد شد حتی در صورتی که احضاریه متضمن ذکر عواقب تخلف از حضور نزد مراجع طرف متعاقد درخواست‌کننده باشد.

ماده ۸- مصونیت شاهد و کارشناس

- ۱- شاهد یا کارشناسی که به موجب احضاریه مراجع قضائی نزد مراجع طرف متعاقد درخواست‌کننده حاضر می‌شود، صرفنظر از تابعیتشان، نباید به خاطر جرم ارتکاب یافته قبل از ورود به قلمرو طرف متعاقد درخواست‌کننده تحت تعقیب کیفری قرار گیرند یا مجازات شوند.
- ۲- مصونیت شاهد یا کارشناس پس از بانزده‌روز از تاریخی که مراجع درخواست‌کننده ابلاغ کنند که حضور آنها ضروری نیست، به پایان می‌رسد. این مهلت شامل مدتی که شاهد یا کارشناس به سبب علل خارج از اراده خود نتواند آن سرزمین را آزادانه ترک کند، نمی‌گردد.
- ۳- در صورت عدم وجود مانع، امکان انتقال شخص بازداشت شده از قلمرو هر یک از طرفهای متعاقد به عنوان شاهد یا کارشناس به قلمرو طرف متعاقد دیگر براساس درخواست، وجود دارد مشروط به این‌که بلافاصله پس از اداء شهادت یا ارائه نظر کارشناسی، اعاده گردد. چنین شخصی از حمایت‌های مندرج در بندهای (۱) و (۲) این ماده برخوردار می‌گردد.

ماده ۹- انتقال موقت

- ۱- در صورتی که شخصی که طرف متعاقد درخواست‌کننده حضور او را به عنوان شاهد یا به منظور مواجهه حضوری لازم می‌داند، در قلمرو طرف متعاقد

درخواست شونده زندانی باشد، مشروط به بازگرداندن وی در مهلت تعیین شده توسط طرف متعاقد درخواست شونده، به صورت موقت با رعایت مفاد ماده (۷) این موافقتنامه - تا حدی که قابل اعمال باشد - منتقل خواهد شد.

۲- انتقال در موارد زیر می‌تواند رد شود:

الف- در صورتی که شخص زندانی با انتقال موافق نباشد.

ب- در صورتی که حضور زندانی برای اقدامات کیفری که در قلمرو طرف متعاقد درخواست شونده در جریان است، ضروری باشد.

پ- در صورتی که انتقال سبب طولانی‌تر شدن مدت زندان وی شود.

ت- در صورتی که قوه قاهره موجب عدم انتقال شخص گردد.

۳- شخص منتقل شده، در قلمرو طرف متعاقد درخواست کننده تا زمانی که طرف متعاقد درخواست شونده آزادی وی را اعلام نکند، در حبس نگهداری خواهد شد.

ماده ۱۰- دستمزد شاهد و کارشناس

دستمزد و مخارج سفر و اقامت که توسط طرف متعاقد درخواست کننده به شاهد یا کارشناس پرداخت می‌شود، به مقدار متوسط و از ابتداء سکونت وی محاسبه می‌شود به طوری که از مقدار پیش‌بینی شده در قوانین طرف متعاقدی که استماع در آن به عمل می‌آید کمتر نباشد.

ماده ۱۱- ارسال اطلاعات

۱- طرف متعاقد درخواست شونده در حدود صلاحیت مراجع قضائی خود، تصویر سوابق قضائی و اطلاعات مربوط به آنها که به منظور رسیدگی به پرونده کیفری، مورد درخواست طرف متعاقد درخواست کننده است را ارسال خواهد نمود.

۲- در غیر از موارد مذکور در بند (۱) این ماده، اجابت چنین درخواستهایی مطابق شرایط مقرر در قوانین طرف متعاقد درخواست شونده صورت خواهد پذیرفت.

۳- هر طرف متعاقد، طرف متعاقد دیگر را از احکام کیفری صادره علیه اتباع آن طرف متعاقد که در سجل کیفری ثبت شده است، آگاه خواهد نمود.

ماده ۱۲- تعقیب کیفری

۱- هر یک از طرفهای متعاقد متعهد می شود که بنا به درخواست طرف متعاقد دیگر و مطابق قوانین داخلی خود، تعقیب کیفری علیه اتباع خود که در قلمرو طرف متعاقد درخواست کننده مرتکب جرائمی شده اند را آغاز کند.

۲- درخواست اقامه دعوی کیفری باید همراه با ادله مثبتی مربوط به جرم ارتکاب یافته باشد.

۳- طرف متعاقد درخواست شونده نتیجه اقدامات در این زمینه را به اطلاع طرف متعاقد درخواست کننده خواهد رساند و چنانچه حکم قطعی صادر شود، تصویری از حکم را ارسال می نماید.

ماده ۱۳- اعلام موارد دستگیری

مراجع صلاحیتدار هر یک از طرفهای متعاقد بلافاصله پس از دستگیری یکی از اتباع طرف متعاقد دیگر، مسؤولین دیپلماتیک یا کنسولی آن طرف متعاقد را آگاه خواهند نمود. مأمورین دیپلماتیک یا کنسولی می توانند با این تبعه ملاقات، گفتگو و مکاتبه نمایند و وکیلی برای دفاع از او در دادگاه تعیین نمایند مگر این که تبعه مذکور صراحتاً در حضور مأمور کنسولی با این امر مخالفت نماید.

ماده ۱۴- زبان

درخواست معاضدت قضائی باید به زبان طرف متعاقد درخواست کننده همراه با ترجمه مصدق به زبان طرف متعاقد درخواست شونده، تنظیم و ارسال شود.

ماده ۱۵- هزینه‌ها

هزینه‌های انجام معاضدتهای قضائی به عهده طرف متعاقد درخواست‌شونده است، مگر در صورتی که طرفهای متعاقد به نحوه دیگری توافق کنند. در صورتی که هزینه‌های انجام معاضدت قضائی، سنگین یا غیرمتعارف باشد، طرفهای متعاقد در مورد شرایط انجام معاضدت و نحوه پرداخت هزینه‌ها توافق خواهند نمود.

ماده ۱۶- حل و فصل اختلافات

طرفهای متعاقد اختلافهای ناشی از اجراء یا تفسیر این موافقتنامه را از طریق مذاکره مستقیم و به وسیله مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهند کرد.

ماده ۱۷- اصلاح موافقتنامه

هر یک از متون این موافقتنامه با توافق طرفهای متعاقد، مطابق ترتیبات پیش‌بینی شده در قانون اساسی آنها قابل اصلاح خواهد بود.

ماده ۱۸- لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه

این موافقتنامه بعد از سی‌روز از تاریخ ارسال یادداشتهای دیپلماتیک مؤید تصویب آن مطابق مقررات قانون اساسی هر کدام از طرفهای متعاقد لازم‌الاجراء می‌گردد و برای مدت پنج‌سال نافذ خواهد بود و خود به خود برای دوره‌های مشابه تمدید خواهد شد تا زمانی که یکی از طرفین تمایل خود به اختتام یا تغییر آن را شش ماه قبل از پایان مدت دوره جاری به طرف متعاقد دیگر اعلام نماید.

این موافقتنامه شامل یک مقدمه و هجده ماده در شهر تهران در تاریخ چهارم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ هجری شمسی مطابق با ۲۰ جمادی الاول ۱۴۳۲ هجری قمری و مطابق با ۲۴ آوریل ۲۰۱۱ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی

تنظیم و امضاء شد. هر دو نسخه دارای اعتبار قانونی یکسان است و در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف	از طرف
جمهوری عراق	جمهوری اسلامی ایران
حسن الشمری	سیدمرتضی بختیاری
وزیر دادگستری	وزیر دادگستری

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و هجده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ شانزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی